

Behoort bij brief no. 841.937

VERTROUWELIJK

Dit exemplaar bestaat uit 2 blz.

Ex. no. //

DE "STICHTING TOT BEVORDERING VAN STUDIE, VORMING EN TRAINING IN
GEWELDLOZE WEERBAARHEID".

Blijkens een aantal persberichten is op 14 september j.l. te Zwolle bij notariële acte de "Stichting tot bevordering van studie, vorming en training in geweldloze weerbaarheid" opgericht.

Daarmede heeft het, in 1963 als experiment opgezette, "Vormings- en trainingscentrum voor geestelijke weerbaarheid en geweldloze actie", onder een enigszins gewijzigde naam, een definitieve organisatievorm gekregen. Het initiatief tot de oprichting van dit centrum (waarover meer uitvoerig werd gerapporteerd bij mijn brief no. 793.693 van 25 augustus 1965) werd indertijd genomen door enkele vooraanstaande Nederlandse pacifisten, onder wie Drs. C. le Pair, C. Hoek en Drs. E. Huisman. Sedertdien heeft het centrum verscheidene "proefcursussen" georganiseerd, waarvoor een redelijk grote belangstelling bleek te bestaan. Tijdens deze experimentele fase werd door een "commissie van voorbereiding" van gedachten gewisseld over de uiteindelijke opzet van het centrum. Deze gedachtenwisseling resulteerde tenslotte in een rapport (hetgeen als bijlage bij mijn eerdergenoemd schrijven werd gevoegd), waarin het grondpatroon van de toekomstige organisatie werd uiteengezet. De opstellers van het rapport spraken zich o.m. uit voor een stichting, welke "onafhankelijk van iedere religieuze, politieke en vredesorganisatie" zou dienen te zijn. Voorts werd gedacht aan een, uit ten hoogste 9 personen bestaand, "stichtingsbestuur", waaraan de directie van het centrum verantwoording schuldig zou zijn. Ter verkrijging van de financiële middelen dacht men een beroep te kunnen doen op bestaande vredesorganisaties en op particulieren, alsmede - in een later stadium - misschien op kerken, vakverenigingen en het bedrijfsleven. Tevens werd de mogelijkheid overwogen om een subsidie van staatswege aan te vragen.

Tegen de achtergrond van eerdergenoemd rapport, betekenen de jongste bekendmakingen omtrent de opgerichte stichting weinig nieuws. Drs. E. Huisman, voorheen voorzitter van het centrum en nu voorzitter van de nieuwe stichting, liet op een te Den Haag gehouden persconferentie dan ook duidelijk uitkomen, dat het centrum haar activiteiten op dezelfde wijze zal voortzetten, alleen op grotere schaal. Het accent

VERTROUWELIJK

Dit exemplaar bestaat uit 2 blz.

Ex. no. //

- 2 -

blijft liggen op de organisatie van cursussen. Interessant is daarbij wel, dat men o.m. denkt aan cursussen voor journalisten, politici en de politie. "De politie van Amsterdam zou er ook wat van kunnen leren", aldus citeert het "Parool" van 15 september Drs. Huisman. Voor de theoretische informatie, zo bleek verder, zullen door het centrum o.m. psychologen en polemologen worden aangetrokken.

Uiteraard zal de stichting voor de goede uitvoering van haar doelstellingen de beschikking dienen te hebben over de nodige fondsen, naar schatting ongeveer een half miljoen gulden. In dit verband wordt - zoals, gezien het hiervoor gestelde, verwacht mocht worden - mede overwogen om een subsidie van het Rijk te vragen, "mits de stichting hierdoor haar vrijheid niet zou verliezen".

Tenslotte zij er nog op gewezen, dat ook in de jongste publicaties rond het centrum weer duidelijk naar voren is gekomen, dat men in deze kringen onder "geestelijke weerbaarheid" heel wat méér verstaat dan de term op het eerste gezicht zou doen vermoeden. Zo beschouwt de nieuwe stichting ook strijdbare protest- en verzetsacties - waartoe staking, boycot, lijdelijk verzet, burgerlijke ongehoorzaamheid, blokkade en andere dwangmaatregelen behoren - als geoorloofde vormen van "geweldloze weerbaarheid". Ook overtreding van de wet, zo stelde het dagblad de "Tijd" op 15 september, wordt in het uiterste geval door de stichting niet geschuwd: "Als de wetten onrechtvaardig zijn, zullen we ze overtreden". Overigens zal de stichting daar in de praktijk weinig mee te maken krijgen, daar zij zelf geen acties onderneemt, doch "slechts instrueert en vormt".

22 september 1966